BARCELONEJANT

MAURICIO
Bernal

Els rajos d'un déu lúdic

Si existeixen diverses versions al voltant de l'origen del trencaclosques no és perquè no hi hagi consens sobre el personatge darrere de la creació, el cartògraf britànic **John Spilsbury,** sinó perquè no hi ha acord sobre el grau d'atzar que va presidir aquell acte fundador. **Spilsbury** va dibuixar un mapa del món que va enganxar en una tauleta de fusta i que va tallar en trossos seguint la línia de fronteres, en això les versions estan d'acord, però no totes coincideixen en si van caure o no van caure, si es van escampar o no les peces per terra, ni, per tant, si hi va haver una mena d'epifania quan les va recollir, un moment màgic en el qual **Spilsbury,** il·luminat pels rajos d'un déu lúdic, va veure amb claredat rotunda que era divertit tornar-les a ajuntar.

Amb caiguda o sense caiguda de les peces, va passar el 1760. Els «mapes disseccionats» del cartògraf britànic van ser beneïts per l'èxit des del principi, però haurien de passar dos segles i mig perquè fos encunyat el terme que els designa actualment. Trencaclosques.

L'esperit de Spilsbury

Posseït, per dir-ho d'una manera extravagant, per l'esperit de **Spilsbury, Miquel García** ha decidit tornar a tirar les peces a terra. El primer trencaclosques era un mapa del món i aquesta circumstància ha inspirat l'artista barceloní, que alguna vegada s'ha preguntat com va ser aquell moment –el màgic– al cap de l'inventor: «M'ha caigut el món i l'he de muntar; i ara què diantre faig». La clau són les peces escampades per l'estudi del cartògraf, el món literalment fet a trossos, un país al costat de la pota de la cadira, un altre a sota de la taula, un altre al peu de la xemeneia, ple de cendra. Era el món, però desordenat. **García** ha fet una cosa semblant. Desordenar-lo i tornar-lo a representar. Posar-lo de cap per avall, però que continuï sent el món. El resultat d'aquest joc s'exhibeix aquests dies (*When the world becomes lines*, Quan el món es torna línies) a l'espai de projectes culturals Homesession, al Poble-sec. «Això... Sí, això té un aire de món», diria un espectador.

CARLOS MONTAÑÉS

►► García ensenya el cub de Rubik que forma part de la mostra, dimarts a Homesession, a Barcelona.

L'artista Miquel García proposa formes diferents de representar el món

La majoria dels mapamundis moderns es basen en la projecció cartogràfica ideada per **Gerardus Mercator** el 1569, una representació en la qual la mida dels països és més gran a mesura que s'allunyen de l'equador. «És un mapa colonial i eurocentrista», diu **García** amb gest de disgust. Més afí a la seva idea d'un món justament representat és la projecció de Gall-Peters, del 1856, basada en el concepte de proporcionalitat. En aquesta, Europa hi apareix com el que territorialment és: minúscula. És un altre món, però no irreconeixible: hi ha els angles, les corbes, les siluetes. **García,** jugant a fer que li caiguin les peces a terra, i a recollir-les, i a ser il·luminat pels rajos del déu lúdic, ha agafat el Gall-Peters i n'ha fet la seva pròpia versió, sense fronteres marítimes. Només terrestres. Per exemple: on hi sol haver representada la Hispaniola, l'illa que comparteixen la República Dominicana i Haití, al Carib, només hi ha una petita línia, la tremolosa frontera que separa els dos països. És un altre món. El món segons **Miquel García.**

L'acte fundacional del primer trencaclosques ha funcionat com a font d'inspiració

«Vivim en el món de les representacions, gairebé tot el que veiem són representacions», diu l'artista. «Bé, doncs jo el que plantejo és una forma de representació diferent amb les dades de què disposem. Proposo una crisi de la representació». El món per a la majoria és el Mercator: així ho van veure per primera vegada, així els ho van mostrar al col·legi. Però podria ser el García, aquest Gall-Peters sense aigua, o podria ser el García 2: les peces cauen a terra i al recollir-les l'artista converteix les fronteres en línies rectes. No és un mapa pròpiament dit, però és una representació del món: a cada país («els 193 reconeguts per l'ONU més Palestina») li correspon una línia més llarga o més curta segons la longitud de les seves fronteres. El Canadà sobresurt amb la seva línia enorme.

O el García 3: el món en un cub de Rubik. 43 trilions de combinacions possibles, 43 trilions de mons possibles. El déu lúdic en to excèntric, donant pàbul a la demència. ≡

EFE / JULIO GÁLVEZ

l'EMA puguin utilitzar el procés per